

Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet

ÖK-sekretariatet

2011-07-04

Protokoll nr 1/2011 från möte med Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet

Tid: Den 8-9 juni 2011

Plats: Knistad hotell, konferens & golf, Skövde

Dagordning: Se bilaga 1

Deltagare: Se bilaga 2

1 Mötets öppnande

Ordförande Magnus Kindbom förklarar mötet öppnat och hälsar alla välkomna till mötet med Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet.

2 Godkännande av dagordning

Ordföranden ställer fråga om det finns några övriga frågor och om förslaget till dagordning kan godkännas.

Beslut

Övervakningskommittén beslutar att godkänna dagordningen.

3 Presentation av nya ledamöter

Ordföranden presenterar två nya ledamöter;

- Kjell Unevik, Länsstyrelsen i Örebro län, som ersättare för Håkan Eriksson
- Linda Birkedal, Svenska Naturskyddsföreningen, som ersättare för Pia Lindeskog

Ordföranden presenterar två nya ersättare;

- Marianne Andersson, Leader Sjuhärad, som ersättare för Marianne Andersson, Leader Söderslätt.
- Sven-Erik Hammar, LRF Skog, som ersättare för Christer Segersteen

Kjell Unevik, Linda Birkedal och Marianne Andersson deltar i mötet.

4 Val av två justeringspersoner

Två justeringspersoner ska justera protokollet jämte ordföranden innan det sänds till övervakningskommittén.

Beslut

Övervakningskommittén beslutar att utse Maggie Javelius och Annelie Stomberg till justeringspersoner.

5 Godkännande av årsrapport för landsbygdsprogrammet 2010

Varje medlemsland måste årligen överlämna en rapport till EU-kommissionen om hur programgenomförandet fortskrider. Förvaltningsmyndigheten utarbetar rapporten. Innan rapporten kan överlämnas till EU-kommissionen ska den godkännas av övervakningskommittén.

Förslag till årsrapport har skickats ut inför mötet. Ledamöterna i övervakningskommittén har också getts möjlighet till ytterligare fördjupning och diskussion om årsrapporten vid ett förmöte den 19 maj.

Ordföranden lämnar ordet till Kerstin Jansohn, Christine Bergh och Hans Rolandsson, ÖK-sekretariatet, som ger en sammanfattning av innehållet i årsrapporten.

Diskussion och frågor:

Thomas Bertilsson: Undrar om inte det relativt låga utnyttjandet av miljöersättningarna innebär att det finns gott om pengar kvar i programmet? Kerstin Jansohn hänvisar till att frågan om prognoser kommer upp under genomgången av lägesrapporten.

Thomas Bertilsson: Vilka konsekvenser får förändringen i växelkurs? Andreas Mattisson: Konsekvensen är den att om den faktiska växelkursen överstiger programmets på 9 kronor per € så underutnyttjar vi euro-kuvertet. Carl-Fredrik Lööf: Utöver euro-kuvertet så måste man också ta hänsyn till det tak som finns i svenska konor.

Thomas Bertilsson: Är pengarna för investeringar i moderniseringsåtgärden (åtgärd 12) slut? Christine Bergh säger att det fortfarande finns pengar kvar i åtgärden, totalt sett men att situationen ser olika ut i länen.

Carl-Fredrik Lööf: Är det slumpen som avgör om ett projekt hamnar i åtgärden Stöd till mikroföretag (åtgärd 312) eller i åtgärden Främjande av turism (åtgärd 313)? Christine Bergh säger att det främst styrs av var länsstyrelsen har pengar kvar.

Kjell Unevik: Länsstyrelsen har lämnat ifrån sig ett äskande till regeringen om mer pengar till bredbandsatsningar i de områden som bedöms som kommersiellt ointressanta. För att klara hälften av det behovet behövs 600 miljoner per år under 5 år.

Maria Gustafsson: Vilka åtgärder vidtas av Jordbruksverket för att minska handläggningstiderna? Gunilla Paulsson-Lindberg hänvisar till det projekt som Jordbruksverket startat för att förbättra handläggningsprocessen och förkorta handläggningstiderna. Projektet kallas SUSS-LB och går bl.a. ut på att identifiera felkällor. På följdfrågan om vilka fel som är vanligast och om det kan vara så att anvisningarna är för krångliga svarar Gunilla Paulsson-Lindberg att det finns ett brett spektrum av fel men att fel avseende firmateknare och utbetalningsbevis är frekventa. När det gäller anvisningarna menar Gunilla Paulsson-Lindberg att trots att de gamla var på fem sidor och de nya på 16 så är reaktionerna positiva pga. att de nya har en bättre struktur. Kjell Unevik påpekar att man inte får glömma att långa handläggningstider inte alltid beror på länsstyrelserna. Han efterlyser en ”schacklocka” för handläggning så att man kan mäta länsstyrelsernas effektiva tid, exklusive tid som ärendet ligger i väntan på att kompletteringar ska komma in. Olle Markgren: Det är nog ömsesidigt, dvs. det är inte alltför ovanligt att projektägarna får lära upp länsstyrelsens handläggare för att handläggningen ska komma vidare.

Ordföranden konstaterar att övervakningskommittén kan godkänna förfarandet med att förvaltningsmyndigheten kompletterar årsrapporten med siffror över utfallet för ekologisk produktion och gör vissa mindre ändringar och kompletteringar innan årsrapporten skickas till EU-kommissionen.

Beslut

Övervakningskommittén beslutar att godkänna årsrapporten.

6 Återrapportering från ÖK-sekretariatet av frågor som togs upp på ÖK-mötet i november.

6.1 Hur stor del av kompetensutvecklingspengarna använder myndigheterna själva?

ÖK-sekretariatet redovisar i vilken omfattning de olika myndigheterna, Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Sametinget och Skogsstyrelsen, använder kompetensutvecklingspengar för egna projekt. Av de projekt som hittills beslutas avser 60 % egna projekt. För respektive myndighet är siffran ca 50 % för Jordbruksverket, 70 % för länsstyrelserna och 50 % för Skogsstyrelsen. Egna projekt genomförs till viss del av andra aktörer. Enligt uppskattning rör det sig om ca 50 % av länsstyrelsens projekt, 20 % av Jordbruksverkets projekt och 2-3 % av Skogsstyrelsens projekt som upphandlas och i praktiken genomförs av andra aktörer.

Frågor och kommentarer:

Olle Markgren: Det är olyckligt att samma myndighet kan vara både beställare, utförare och kontrollant. Detta behöver diskuteras och reflekteras över på ett djupare plan. Niclas Purfürst: Jordbruksverket är medvetna om att det här finns en risk men att verket tar ansvar för att rollerna hålls isär. Olle Markgren: Även om det finns en medvetenhet om detta så är det ändå svårt att i vardagen upprätthålla rollfördelningen. Kjell Unevik: Instämmer med Niclas Purfürst och påpekar att det inte är självklart att privata konsulter alltid är bäst – det är viktigt att ha kundperspektivet på dessa frågor. Marianne Eriksson: Om skogsstyrelsens hela kompetensutvecklingsverksamhet finansieras via landsbygdsprogrammet utsätter man sig för en risk att helt förlora den verksamheten om dessa pengar i framtiden inte skulle vara tillgängliga. Thomas Bertilsson: Det är bra att äntligen få siffror på detta. Även om kundperspektivet är viktigt är det en viktig princip att myndigheterna inte har en framträdande roll som utförare. Carl-Fredrik Löf: Det ser olika ut på olika områden och hoppas att denna fråga tas upp i Jordbruksverkets arbete med underlag för det kommande landsbygdsprogrammet.

6.2 Redovisning av förenklingar som gjorts och som föreslagits.

ÖK-sekretariatet har tagit fram ett underlag som visar vilka programändringar och föreskriftsändringar som genomförts och vad som var skälet till dem. Sekretariatet har också en lista över förslag till förenklingar där idéer tas in löpande. Dessa underlag har lämnats till ÖK:s ledamöter.

Frågor och kommentarer: Inga

6.3 Redovisning av budgetutnyttjandet

ÖK-sekretariatet redovisar vad som kom fram vid budgetseminariet i februari, skillnaden mellan programmets budget och hur det ser ut efter det att länen utnyttjat möjligheten att flytta pengar mellan åtgärder samt vilka behov det kan finnas av att omfördela pengar mellan åtgärder.

Frågor och kommentarer:

Maria Gustafsson: Om man jämför åtgärderna inom utvald miljö (regionalt prioriterade ersättningar) och åtgärderna för byutveckling och turism undrar man om länsstyrelserna har gett upp dessa? Kjell Unevik: Länsstyrelserna har inte gett upp men man upplever det som en efterfrågefråga. Man har svårt att få in ansökningar för byutveckling och turism. Lyckas inte marknadsföringen så vill man hellre att pengarna läggs på någon annan åtgärd. Birger Svanström: Ett skäl till få ansökningar är att små föreningar med kanske 50 000 kr i kassan inte kan binda upp sig för projekt som kostar 300 000 kronor om utbetalningen av stödet kanske kommer först efter ett år i bästa fall. Sören Kissmeyer-Nielssen: Om åtgärder går dåligt måste man alltid fråga sig vad man gjort för att öka intresset och därmed nå målen. Det finns ju alltid en initial tanke som man inte lättvindigt ska släppa.

6.4 Redovisning av vilka aktörer som fått stöd för bredbandssatsningar

ÖK-sekretariatet redovisar hur beviljade medel fördelar sig mellan olika stödmottagare.

Frågor och kommentarer:

Peter Einarsson: Eftersom föreningar bygger billigare än andra är det alltså kostnadseffektivt att låta dem göra det. Dessutom är det så att landsbygdsprogrammet är enda sättet för byalag att få pengar till bredbandssatsningar. Maria Gustafsson: Större organisationer har bättre förmåga att hantera de formaliakrav som finns på stödansökningar. Kjell Unevik: Vem tar ansvar för att det byggs bredband på landsbygden? Kommunerna är jätteviktiga och i många fall de enda som kan och vill bygga. Peter Einarsson: Nu är pengarna för bredband slut i landsbygdsprogrammet och därmed har byalagen ingen finansieringskälla längre. Kjell Unevik: Instämmer med Peter Einarsson och säger att det är precis därför som länsstyrelserna äskat mer pengar.

7 Information om frågor som har kommit in till Förvaltningsmyndigheten, Regeringskansliet eller ÖK-sekretariatet

ÖK-sekretariatet redovisar de skrivelser som kommit in och redogör kortfattat för innehållet.

- Skrivelse från Föreningen Allmogekon om önskemål att ersätta projektstödet med ett årligt driftsbidrag

Frågor och kommentarer

Carl-Fredrik Lööf: Kommer att titta på detta i den kommande programändringen.

- Skrivelse från HS Jönköping om handläggningstider

Frågor och kommentarer

Olle Marklund: Bra att Jordbruksverket har tagit tag i kompetensutveckling för sina handläggare.

- Skrivelse från Föreningen Sveriges fäbodbrukare om lönsamheten i fäbodbruket

Frågor och kommentarer

Carl-Fredrik Lööf: Att lönsamheten i fäbodbruket är dålig kan vi inte lösa med programmet, men förutsättningen för ersättningsformen kommer man att titta på i den kommande programändringen.

- Skrivelse från Samverkansgruppen för Leader om möjligheter att ge stöd till mikroföretag inom Leader

Frågor och kommentarer

Maria Gustafsson: Vill att man tittar på möjligheten att införa detta både inom nuvarande programperiod och kommande programperiod.

- Skrivelse från länsstyrelserna om hanteringen av övrig offentlig medfinansiering

Frågor och kommentarer

Kommer tillbaka till denna fråga under punkt 10.

- Skrivelse från länsstyrelsen i Västra Götalands län om investeringsstödens betydelse

Frågor och kommentarer

Olle Marklund: Det är många som står bakom denna skrivelse. Ann-Kristin Ekman: Inte ens alla halvtidsutvärderare stod bakom kritiken mot företagsstöden inom axel 1. Man kan inte se på det så kortsiktigt.

- Skrivelse från länsstyrelserna i Skånes och Dalarnas län om infrastrukturåtgärden.

Frågor och kommentarer: Inga

8 Information om rapporter av intresse

Övervakningskommittén har vid tidigare möten sagt att man vill ha tips om rapporter som berör kommitténs ansvarsområde. Denna gång tipsade ÖK-sekretariatet om följande rapporter:

- Förnybar energi från jordbruket (Rapport 2011:14)
- Energieffektivisering inom jordbruket (Rapport 2011:12)

- Vem är chef här egentligen? (Rapport 2011:8)
- Biologisk mångfald i anlagda våtmarker (Rapport 2011:7)
- Vi har nått vägs ände (Rapport 2011:3)

Rapporterna finns på Jordbruksverkets hemsida:

<http://www.jordbruksverket.se/blanketterochtrycksaker>

Frågor och kommentarer: Inga

9 Information om landskapskonventionen

Michael Lehorst, Riksantikvarieämbetet, beskrev kortfattat vad landskapskonventionen innebär.

Frågor och kommentarer:

Maria Gustafsson: Konventionen har diskuterats i Nätverkets arbetsgrupp för planering på landsbygden. Betonar att det handlar om att få motstridiga intressen att samsas. Olle Markgren: Intentionerna i konventionen är bra men hur kraftfull är den som styrinstrument? Maria Gustafsson: Konventionen är i sig ingen lagstiftning men den får genomslag i annan lagstiftning, t.ex. Plan och Bygglagen. Thomas Bertilsson: Det finns en risk att konventionen påverkar LRF:s medlemmars möjlighet att använda landskapet. Syftet med konventionen får inte vara att konservera landsbygden.

10 Läget i programmet

ÖK-sekretariatet hänvisar till utskickat material som behandlar läget i programmet t.o.m. första kvartalet. Särskild redovisning görs dock för miljöersättningarna, budgetprognoser, övrig offentlig medfinansiering och Leader.

10.1 Miljöersättningarna

ÖK sekretariatet presenterar trenden för miljöersättningarna med ansökta arealer i SAM-ansökan 2011 som grund. Kortfattat visar detta på att den uppgång som kunde ses redan 2010 har fortsatt 2011 om än i mindre omfattning.

Frågor och kommentarer: Inga

10.2 Budgetprognoser

ÖK-sekretariatet redogör för hur Jordbruksverket tar fram prognoser över budgetutnyttjandet. Den bedömning som görs nu är att budgetutrymmet kommer att utnyttjas fullt ut även om det måste betonas att det finns en stor osäkerhet i prognosvärdena.

Frågor och kommentarer:

Thomas Bertilsson: Budgeten måste rimligen användas t.o.m. 2013, inte för att täcka utgifter under 2014 och 2015? ÖK behöver en ordentlig genomgång av valutaeffekterna, hur utgifter under 2014 och 2015 ska finansieras, hur utgifter under kvartal 4 2013 hanteras etc. Kort sagt, ÖK behöver ett bättre underlag! Helene Holstein: Kvartal 4 2013 ska betalas med denna periods budget. Utbetalningarna som görs 2014 och 2015 avser beslut som fattats inom programperioden. Thomas Bertilsson: Detta innebär i praktiken att vi betalar för mer än sju år? Sverige bör agera gemensamt med andra medlemsstater för att få till en ändring eftersom problemet inte är unikt svenskt. Helene Holstein: Med nuvarande regler finns inte några andra alternativ för kvartal 4 2013 än att betala den med nuvarande budget. Även om det skulle komma andra övergångsregler är det inte säkert att det är fördelaktigt att belasta nästa programperiod med dessa utgifter. Vi vet ju inget om storleken på framtida budget. Carl-Fredrik Lööf: Vi kommer självklart att lyssna på andra medlemsstater, men man bör betänka att Sverige ligger bra till när det gäller utbetalningstakt. Andra länder kan se kvartal 4 2013 som en möjlighet att utnyttja sina budgetar. Det är alltså inte säkert att andra länder skulle vilja ha förändrade finansiella regler. Peter Einarsson: Instämmer med Thomas Bertilsson om behovet av bra underlag. Hur ser dagens regler ut jämfört med sista kvartalet i förra programperioden? Helene Holstein: Sista kvartalet 2006 valde Sverige att betala med denna programperiods budget eftersom det var möjligt med de övergångsregler som fanns då. Den

nuvarande s.k. N+2-regeln innebär att det inte är möjligt att hantera sista kvartalet 2013 på samma sätt. Sören Kissmeyer-Nielsen: Utgifter som hänför sig till innevarande program ska inte belasta nästa programperiod. Den nuvarande budgeten ska bara täcka beslut som fattats under innevarande programperiod. N+2-regeln är en möjlighet till flexibilitet för medlemsstaterna. Kjell Unevik: Samma regler finns i regionalfonden, beslut och utbetalningar är inte parallella utan utbetalningarna ligger alltid tidsförskjutet i förhållande till besluten. Peter Einarsson: Alla förstår nog principen men den praktiska konsekvensen blir att vi med nuvarande budget betalar både kvartal 4 2006 och kvartal 4 2013. Magnus Kindbom: Kvartal 4 2006 hanterades enligt de regler som gällde då och då valde Sverige att belasta denna programperiod med 600 miljoner som avser kvartal 4 2006. I övrigt så kommer budgeten bara att belastas med utgifter som avser denna period. Andreas Mattisson: Jordbruksverket kan förse Övervakningskommitténs ledamöter med de prognoser som tas fram.

10.3 Övrig offentlig medfinansiering

ÖK-sekretariatet beskriver hur den hanteras idag och tänkbara möjligheter till förändringar samt konsekvenserna av de olika alternativen. Frågan aktualiseras för att det ser ut som om alla län inte kommer att klara att dra in de 20 % övrig offentlig medfinansiering som programmet är konstruerat för.

Frågor och kommentarer: Inga

10.4 Leader

Leopold Sjöström, Leader Lappland, beskriver kortfattat läget. Man har genomfört en enkät som bl.a. visar på att 26 av 36 LAG som svarat påstår sig ha god likviditet. Effektiviteten i de olika LAG:en varierar. Leader oroar sig för länsstyrelserna hantering av utbetalningar. Kommer man att hinna med nu när antalet ansökningar ökar? Det är viktigt att inte tappa fokus på innevarande program även om vi nu börjar snegla på nästa programperiod. Inför den vill Leader skicka med att systemet inte riktigt passar för det sätt på vilket Leader arbetar. Nu upplever LAG att man bågner under byråkratin. Man vill att länsstyrelsen mer ska stötta än kontrollera.

Frågor och kommentarer:

Marianne Andersson: Redan nu börjar vissa LAG, bl.a. Leader Sjuhärad, få ont om pengar. Är det möjligt att flytta pengar mellan axlarna? Andreas Mattisson: Det är bara möjligt att omfördela inom axel 4, det är ramen just nu. En diskussion om omfördelning mellan LAG måste komma igång senast under nästa år.

11 Inriktning på kommande programändringar

Carl-Fredrik Löf, Landsbygdsdepartementet, redogjorde kortfattat för innehållet i den PM som skickats ut inför mötet. Departementets överväganden innebär att man med programändringarna vill säkerställa att tillgängliga medel kommer till nytta genom att kraftsamla på åtgärder som varit framgångsrika och där efterfrågan fortsatt bedöms vara stor, undvika inlåsning av pengar i åtgärder där efterfrågan har varit lägre än förväntat genom att sänka mål eller helt stänga vissa åtgärder, genomföra ytterligare offensiva satsningar inom politiskt prioriterade områden, genomföra vissa förändringar som föreslås i halvtidsutvärderingen samt skapa en beredskap för eventuella finansiella justeringar inom utgiftsområdet. De programändringar man vill genomföra kommer att beslutas på nästa ÖK-möte som planeras till den 5 oktober. Att det dragit ut på tiden beror på de finansiella diskussioner som varit om hur den finansiella korrektionen för bristerna i blockdatabasen ska hanteras. I det sammanhanget är inga anslag fredade. Frågans lösning kommer i höstens budgetprocess varför man i nuläget inte kan vara konkretare i förslagen. Man vill dock satsa på miljö, djurvälstånd och bredband. Satsningar vill man då lägga i axel 1 där det finns fungerande strukturer för att få ut pengar. På miljöområdet är det fr.a. vattenåtgärderna som är viktiga men något kommer också att satsas på ådellöv.

I axel 3 är det bredband och i Axel 4 görs satsningar på kompetensutveckling av LAG. Neddragningar görs sannolikt i åtgärderna 124 samarbete, 125 infrastruktur, miljöersättningen för miljöskyddsåtgärder och inom regionalt prioriterade ersättningar (RPE).

Frågor och kommentarer:

Maria Gustafsson: Har man gjort någon konsekvensanalys av neddragningarna jämfört med de ursprungliga målen? Leader saknar på många håll pengar, bl.a. Leader Sjuhärad. Leader är duktiga på att hantera turism och byutvecklingsåtgärder samtidigt som dessa åtgärder går dåligt i Axel 3. Leadermetoden borde också kunna fungera bra för miljöinsatser där flera aktörer måste vara med. Vilken analys görs av möjligheter att flytta pengar för dessa ändamål till Axel 4? Även Ann-Kristin Ekman påpekar att halvtidsutvärderingen sa att Leader är bra och att mer pengar behövs till denna axel. Carl-Fredrik Lööf: Effekten av att stänga miljöskyddsåtgärden blir begränsad eftersom lagstiftning ersätter frivillighet. Annars är förstas konsekvensen av att stänga åtgärder att de ursprungligen tänkta effekterna minskar. När det gäller Leader så ser man hellre en omfördelning inom axeln än flytt mellan axlarna.

Thomas Bertilsson: Det är oskäligt att låta brukarna både betala sanktionen plus att dra ner på landsbygdsprogrammet. Sanktionen är ett svenskt problem och ska inte hanteras på företagsnivå. När det gäller djurvälzfärden så vill LRF ha kompensation för den högre svenska nivån och efterlyser en större tydlighet här. Carl-Fredrik Lööf: Sanktionen för brister i blockdatabasen återförs bara till brukarna i de fall det kunnat visas att de inte följt de nationellt fastställda definitionerna för betesmark. Lantbrukarna kan alltså inte sägas betala sanktionen två gånger.

Maggie Javelius: Även om inte RPE går bra överallt så fungerar det väl på vissa håll. Lokalt anpassade ersättningar är bra så stäng dem inte i de fall de fungerar.

Marianne Eriksson: Investeringsstöd ger effekt så det vore synd om halvtidsutvärderingens slutsatser leder till att neddragningar görs av investeringsstöd och startstöd. Den dåliga anslutningen till åtgärden "Skogens biologiska mångfald" beror sannolikt inte på dåligt intresse utan på att skogsägarna är ovana vid att söka stöd för åtgärder i skogen. De åtgärder som finns i stödet genomförs men man söker inte stöd.

Kompetensutvecklingsåtgärden går bra och där måste man sälla ansökningarna hårt. Linda Birkedal: När det gäller skogens mångfald så bör en prioritering göras av förslagen i PM:en. Är verkligen alla möjligheter uttömda att få fart på skogens mångfald? Annelie Stomberg: Skogsstyrelsen har gjort reklam för skogens mångfald men konstaterar att det tar längre tid än man ursprungligen trott att sälja in stödet samt att målet sannolikt är för optimistiskt satt.

Marianne Eriksson: Kan man inte lägga bredband i axel 1? Carl-Fredrik Lööf: Målgruppen är bredare än jord- och skogsbrukare t ex boende på landsbygden och därför passar inte axel 1.

Niclas Purfürst: Kommer de aviserade satsningarna att medföra förändringar i strategin? Carl-Fredrik Lööf: Förändringar som leder till ändringar i axelbalansen måste synas i strategin så man räknar med att den kommer att behöva ändras.

Olle Markgren: Det är bra att satsa på kompetensutveckling och investeringsstöd eftersom välutbildade lantbrukare gör bra investeringar. Räknar departementet med att Landskapskonventionen kommer att få något genomslag i den kommande programändringen, bl.a. med tanke på att 252 hektar jordbruksmark bebyggs varje dag inom EU? Carl-Fredrik Lööf: Landskapskonventionen kommer inte att få något genomslag i det korta perspektivet men bedöms den som intressant så kan den komma in i nästa program. Maggie Javelius: Naturvårdsverket har rapporterat uppdraget "Grön infrastruktur" där man pekar på möjligheter till större, sammanhållna lösningar för landskapet. Linda Birkedal: Det är bra att titta på hur liknande frågor hanteras på andra områden, t.ex. vattendirektivet och hur älgförvaltningsområden är uppbyggda. Kjell Unevik: Länsstyrelserna prioriterar kompetensutveckling och investeringsstöd. Man har haft problem med stödet till mikroföretag pga. att målgruppen inte varit van vid stöd men nu känner man att efterfrågan ökar kraftigt på åtgärden.

Maria Gustafsson: Hur ser tidsplanen för programändringen ut? Blir det ett förmöte? Uppmanar sina kollegor att delta på förmöten. Maggie Javelius: Förmöten måste planeras i god tid annars är det svårt att delta. Carl-Fredrik Lööf: Beslut på ÖK-möte den 5 oktober. Vi får se om det blir ett förmöte.

12 Information från EU-kommissionen

Sören Kissmeyer-Nielssen, EU-kommissionen, informerar om tankarna kring den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2013. Kommissionens inriktningspapper från november 2010 är utgångspunkt. Det som kommer att presenteras först, sannolikt 30 juni, är omfattning av budgeten och fördelning mellan områden. Utgångspunkten är att totalbudgeten kommer att vara oförändrad. Arbete med konsekvensanalyser pågår och beräknas bli klara tidigt i höst. Lagförslag kommer senare under hösten. Dessa baseras på kommissionens meddelande vilket innebär att t.ex. ”förgröningen” kommer att finnas kvar. De övergripande målen för landsbygdsutvecklingen kommer att finnas kvar även om axelbegreppet försvinner. Antalet åtgärder kommer också att minska genom att snarlika åtgärder slås ihop. Ett system för riskhantering i jordbruket möjliggörs men utformningen är fortfarande oklar. Leader räknar Kommissionen med att både behålla och utveckla.

Frågor och kommentarer:

Thomas Bertilsson: Kommer inte förgröningen att leda till att pelare 1 blir väldigt lik pelare 2 och att detta slår undan benen för miljöersättningar i pelare 2? Sören Kissmeyer-Nielssen: KOM är medvetna om den risken. Även om förgröningsåtgärderna i pelare 1 ska vara enkla kommer de att påverka pelare 2. Kommissionen tänker sig därför att i pelare 2 ska mer riktade miljöersättningar finnas.

Marianne Andersson: Kan man inte använda Leadermetoden mer och inom fler områden i framtiden? Sören Kissmeyer-Nielssen: KOM räknar med att både behålla och utveckla Leader.

13 Information från Landsbygdsdepartementet

Magnus Kindbom, Landsbygdsdepartementet, nämner den konferens om landsbygdsutveckling som ska hållas i Uppsala den 10 juni med landsbygdsministern närvarande. Vidare nämner han satsningen på ”Skogsriket” som syftar till att lyfta fram skogens värden, både de som handlar om trä och träförädling men också de som avser skogen som källa till rekreation och avkoppling. En handlingsplan håller på att utformas just nu och det är möjligt att komma med synpunkter till departementet. Arbetet med jordbrukspolitiken efter 2013 pågår. I samband med det har man startat ett betesmarksprojekt som har som mål att se över betesmarksdefinitionen för att se om den kan ändras och i så fall till vad och hur regelverk skulle kunna utformas. Projektet leds av Margareta Ihse, från Stockholms universitet. Till projektet finns en referensgrupp knuten och resultat förväntas i höst. För övrigt försöker departementet lyfta in svenska frågor i kommissionens arbete. Prioriterade områden är miljö och innovation. Även om förordningsförslag från Kommissionen skulle komma i höst kommer det att dröja tills rådet kan fatta beslut. Jordbruksverkets uppdrag med tekniskt underlag är därför viktigt för att snabbt kunna skapa ett program.

Frågor och kommentarer:

Peter Einarsson: Vilka svenska frågor är det som ni försöker lyfta fram? Magnus Kindbom: Den svenska hållningen är att jordbruksbudgeten totalt bör minskas men att budgeten för pelare 2 ska öka. Att stödja aktiva jordbrukare är viktigt om det går att hitta en bra definition. Förenklingar är prioriterat liksom betesmarker. I pelare 2 är miljö samt innovation och forskning viktigt. Djurvälstånd är väsentligt och där vill Sverige få in detta som en tematisk inriktning. Helene Holstein: Det finns några knäckfrågor för Rådet; fördelningen av budget för direktstöden och hur man ska kunna skapa enkla förgröningsåtgärder. Carl-Fredrik Löf: Samordningen mellan fonderna med EU 2020-strategin i botten är något som Sverige bejakar.

Linda Birkedal: Har inte andra medlemsstater samma problem som Sverige med betesmarker? Magnus Kindbom: Problemen finns på andra håll också men i Sverige berörs flest lantbrukare procentuellt sett.

Thomas Bertilsson: Även om denna övervakningskommitté ska fokusera på nuvarande program så är det ändå bra att få veta hur ÖK får insyn i det arbete som rör kommande program och hur ställer sig Sverige till tankarna på ett riskhanteringsinstrument i pelare 2? Niclas Purfürst säger att nätverkets kanaler kommer att utnyttjas för att både sprida och ta emot information om TULPAN. Carl-Fredrik Löf: När TULPAN redovisats så kommer

departementet att bjuda in till en hearing eller liknande, men ÖK får, som sagt, inte tappa fokus på det nuvarande programmet. Magnus Kindbom: Sverige är principiellt tveksamt till ett riskhanteringsinstrument eftersom det riskerar att bli dyrt och det kan vara bättre att lägga pengarna på något annat.

14 Information från Förvaltningsmyndigheten

Niclas Purfürst, Jordbruksverket, nämner det pågående arbetet med att ta fram ett tekniskt underlag för nästkommande landsbygdsprogram. Detta görs inom projektet TULPAN. Uppdraget ska slutredovisas den siste maj 2012. Jordbruksverket har också dragit igång ett projekt kallat SUSS-LB som syftar till att handläggningen av företags och projektstöd ska bli både snabbare och få bättre kvalitet. Den 1 juli övertar Jordbruksverket fiskerifondsfrågorna från Fiskeriverket. Tanken är att försöka samordna dessa med den verksamhet som idag finns inom axlarna 1 och 3.

Frågor och kommentarer: Inga

15 Övriga frågor

Inga övriga frågor tas upp.

16 Nästa möte

Nästa möte äger rum i Stockholm den 5 oktober november med fokus på programändringar.

17 Mötets avslutande

Ordföranden förklarar mötet avslutat och tackar samtliga närvarande för deras deltagande.

Magnus Kindbom
Ordförande

Hans Rolandsson
Övervakningskommitténs sekretariat

Justeras:

Maggie Javelius

Annelie Stomberg